

DL-001-001211

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) (C.B.C.S) Examination

April / May – 2015

Sociology : Paper-III

(Basic Concepts of Sociology)

(New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001211

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

- (1) પ્રશ્ન-1 M.C.Q પ્રશ્નોના ઉત્તરો જવાબવહીમાં આપો.
- (2) પ્રશ્ન-2 થી પ્રશ્ન-5ના બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો.
- (3) જમણી બાજુ પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવેલ છે.

વિભાગ – I

1 M.C.Qs :

20

(1) વ્યક્તિને જન્મના આધારે કયો દરજ્જો મળે છે ?

(A) પ્રાપ્ત	(B) ગૌણ
(C) મુખ્ય	(D) અર્પિત

(2) સામાજિક આંતરક્રિયા માટે જરૂરી છે _____.

(A) સામાજિક ક્રિયા
(B) સાધનો
(C) બે કે તેથી વધુ વ્યક્તિ
(D) શરત

(3) દૂરવર્તી જૂથની ભૌતિક શરત કઈ છે ?

(A) ભૌતિક અંતર	(B) ભૌતિક નિકટતા
(C) ભૌતિક વિચાર	(D) ભૌતિક સાધનો

(4) દૂરવર્તી જૂથ દર્શાવો.

(A) પડોશ જૂથ	(B) કામદાર મંડળ
(C) કુટુંબ	(D) મિત્રજૂથ

- (5) આધુનિક સમાજમાં _____ નું વધારે મહત્ત્વ છે.
 (A) જ્ઞાતિ (B) અર્પિત દરજ્જો
 (C) પ્રાપ્ત દરજ્જો (D) રમત-ગમત
- (6) વર્ગમાં શિક્ષક વિદ્યાર્થીઓને ભણાવે છે, તે કયા સ્વરૂપની આંતરક્રિયા છે ?
 (A) વ્યક્તિ અને વ્યક્તિ (B) જૂથ અને જૂથ
 (C) જૂથ અને વ્યક્તિ (D) વ્યક્તિ અને જૂથ
- (7) નીચેનામાંથી જૂથનું લક્ષણ કયું નથી ?
 (A) બે કે તેથી વધુ વ્યક્તિઓ
 (B) વિશિષ્ટ ધ્યેય
 (C) સામાજિક આંતરક્રિયા
 (D) અમે ભાવના
- (8) ભારતની રૂઢિગત સામાજિક વ્યવસ્થામાં કયા દરજ્જાનું મહત્ત્વ હતું ?
 (A) અર્પિત દરજ્જો (B) પ્રાપ્ત દરજ્જો
 (C) વય દરજ્જો (D) શૈક્ષણિક દરજ્જો
- (9) સામાજિક ધોરણો કોની પેદાશ છે ?
 (A) વર્તન (B) વ્યક્તિ
 (C) સમૂહ જીવન (D) જ્ઞાતિ
- (10) બધા સામાજિક વિજ્ઞાનો કઈ રીતે એકબીજાથી જુદાં પડે છે ?
 (A) વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ (B) દષ્ટિબિંદુ
 (C) વૈજ્ઞાનિક વલણ (D) સામાજિક વાતાવરણ
- (11) સમાજશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ કઈ સાલમાં થયો છે ?
 (A) 1828 (B) 1838
 (C) 1848 (D) 1858
- (12) વિજ્ઞાન વિષય વસ્તુમાં નહીં પણ _____ માં રહેલું છે.
 (A) નિયમો (B) સાધનો
 (C) પદ્ધતિ (D) પ્રયોગશાળા

- (13) સમાજશાસ્ત્ર નીચેનામાંથી કયું વિજ્ઞાન છે ?
- (A) પ્રાકૃતિક (D) આદર્શલક્ષી
(C) આર્થિક (D) સામાજિક
- (14) કયા વિજ્ઞાનીઓને વૈજ્ઞાનિક વલણ દાખવવામાં કોઈ મુશ્કેલી નડતી નથી ?
- (A) મનોવિજ્ઞાની (B) સમાજશાસ્ત્રી
(C) અર્થશાસ્ત્રી (D) પ્રાકૃતિક વિજ્ઞાની
- (15) કૂલેના મત પ્રમાણે પ્રાથમિક જૂથમાં કયા સંબંધો મહત્વનાં છે ?
- (A) વૈયક્તિક (B) અલૌકિક
(C) ધાર્મિક (D) આર્થિક
- (16) વ્યક્તિની સામાજિક ક્રિયામાં કયું તત્ત્વ જોવા મળતું નથી ?
- (A) ધ્યેય (B) શરત
(C) સિદ્ધાંત (D) સાધન
- (17) જહોન્સનનાં મતે દરજ્જો _____ નો નિર્દેશ કરે છે.
- (A) મૂલ્ય (B) ફરજ
(C) હક્ક (D) નૈતિકતા
- (18) જૂથ બનવા માટે ઓછામાં ઓછા કેટલા સભ્યો જોઈએ ?
- (A) પચાસ (B) વીસ
(C) ચાર (D) બે
- (19) સમાજને સામાજિક સંબંધોની _____ વ્યવસ્થા છે.
- (A) જટિલ (B) વિશિષ્ટ
(C) સાદી (D) યોગ્ય
- (20) પ્રાથમિક જૂથનો ખ્યાલ સૌ પ્રથમ કોણે રજૂ કર્યો ?
- (A) મેક્સવેબર (B) ચાર્લ્સ કૂલે
(C) જહોન્સન (D) ઓગસ્ટ કોમ્પ્ટ

વિભાગ - II

1 સામાજિક વિજ્ઞાન એટલે શું ? સામાજિક વિજ્ઞાનનું સ્વરૂપ સમજાવો. 10

અથવા

1 સામાજિક આંતરક્રિયાનો અર્થ આપી, તેના પ્રકાર તરીકે સંઘર્ષની ચર્ચા કરો.

2 સામાજિક દરજ્જો અને ભૂમિકાનો અર્થ સમજાવી, દરજ્જો અને ભૂમિકા વચ્ચેના તફાવતની ચર્ચા કરો. 10

અથવા

2 સામાજિક જૂથનો અર્થ આપી, તેનાં લક્ષણો વર્ણવો. 10

3 (અ) ટૂંકનોંધ લખો : 16

(1) પ્રાથમિક જૂથનું મહત્ત્વ

(2) સહકાર

(બ) બે માંથી એક :

(1) સામાજિક દરજ્જાનાં પ્રકાર

(2) સામાજિક ધોરણોનાં પ્રકાર

4 ટૂંકમાં ઉત્તરો લખો : (કોઈપણ બે) 14

(1) સામાજિક ધોરણોનાં લક્ષણો સમજાવો.

(2) પ્રાથમિક જૂથ અને દૂરવર્તી જૂથનો અર્થ આપી બંને વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(3) સમાજ અને સમુદાય વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.

(4) સામાજિક ક્રિયા એટલે શું ? સામાજિક ક્રિયાનાં તત્ત્વોની ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) M.C.Q. questions give the answers in answers books.
- (2) Q. 2 to Q. 5 attempt **all** questions.
- (3) Figures to the right indicate marks.

SECTION – I

1 M.C.Qs : 20

(1) Which status is achieved by a person from his/her birth ?

(A) Achieved	(B) Optional
(C) Main	(D) Dedicated

(2) _____ is important for social interaction.

- (A) Social action
(B) Tools
(C) Two or more persons
(D) Conditions

(3) Which is the elemental conditions of primary group ?

- (A) Elemental distance
(B) Elemental nearly
(C) Elemental thought
(D) Elemental instruments

(4) Point out secondary group

- (A) Neighbours group
(B) Workers Association
(C) Family
(D) Friend group

(5) _____ is more important in modern society.

(A) Caste	(B) Dedicated status
(C) Achieved status	(D) Sports

- (6) Which types of interaction when the teachers teaches students in the classroom ?
- (A) Person and Person
 - (B) Group and Group
 - (C) Group and Person
 - (D) Person and Group
- (7) Which is not following characteristics of group ?
- (A) Two or more person
 - (B) Special aim
 - (C) Social interaction
 - (D) We feeling
- (8) Which was the important status in the traditional social system in India ?
- (A) Offered status (B) Achieved status
 - (C) Age status (D) Educational status
- (9) Who creates the social norms ?
- (A) Behaviour (B) Person
 - (C) Multiple livelihood (D) Caste
- (10) How every social science are different from each others ?
- (A) Scientific Method (B) Point of view
 - (C) Scientific altitude (D) Social environment
- (11) In which year sociology who come into existence ?
- (A) 1828 (B) 1838
 - (C) 1848 (D) 1858
- (12) Science is to remain in _____ not in the subject matter.
- (A) Rules (B) Tools
 - (C) Method (D) Laboratory

- (13) Which following the science is sociology ?
(A) Natural (B) Ideal
(C) Economical (D) Social
- (14) Which scientist do not faced any problems to show the scientific attitude ?
(A) Psychologist (B) Sociologist
(C) Economist (D) Natural scientist
- (15) According to Cooley which relations are important in primary group ?
(A) Individual (B) Divine
(C) Religious (D) Economical
- (16) Which is not seen the element in social action of person ?
(A) Aim (B) Condition
(C) Theory (D) Tool
- (17) According to Johnson status indicates _____
(A) Values (B) Duty
(C) Rights (D) Morality
- (18) How many members are needed to make a group ?
(A) Fifty (B) Twenty
(C) Four (D) Two
- (19) Society is a _____ system of social relations.
(A) Complex (B) Specific
(C) Simple (D) Appropriate
- (20) Who presented the concept of primary group first ?
(A) Max Weber (B) Charles Cooley
(C) Johnson (D) August Comte

SECTION – II

- 1 What is social science ? Explain the nature of social science. 10

OR

- 1 Give the meaning of social interaction and discuss its types as conflict.
- 2 Explain the meaning of social status and role and discuss the differences between status and role. 10

OR

- 2 Give the meaning of social group and describe the characteristics of social group. 10

- 3 (a) Write the short notes : (any **one**) 16

(1) Co-operation

(2) Importance of primary group.

- (b) Any **one** :

(1) Types of social status

(2) Types of social norms.

- 4 Write answers in short : (any **two**) 14

(1) Explain the characteristics of social norms.

(2) Give the meaning of primary group and secondary group and classify the differences between primary group and secondary group.

(3) Classify the differences between society and community.

(4) What is social action ? Discuss the elements of social action.